

Jezik zemljiških knjig.

Zakonodajstvo o napravi novih zemljiških knjig ter njih notranji uredbi spada v področje deželnih zborov. V ravno preteklem zasedanji so se deželni zastopi tega svojega prava prav pridno posluževali. V vseh deželnih zborih onih dežel, v katerih bivajo tudi Slovenci, razpravljalo se je o prašanjih, zadevajočih ta predmet. Umestno je toraj, da tudi naš list spregovori o tej zadevi. Podati hočemo kratek posnetek teh obravnav ter povedati o njih svoje mnenje. To pa hočemo storiti stvarno, ter vsa politična ugibanja, ki so se slišala pro et contra, v nemar pustiti, ker politika v tem listu nima mesta.

Razpravam deželnih zborov bil je povod znani ministerski ukaz do sodišč v področji nadsodišča graškega in tržaškega, vsled katerega se morajo vpisi v zemljiške knjige vršiti v tistem jeziku, v katerem se je vložila prošnja ter izdal dotični odlok. Le na Kranjskem, kjer je to, kar ukazuje ministrov ukaz, vže več let v navadi, ni bil ta ukaz povod razpravam v deželnem zboru, ampak tam se je razpravljalo o nameravanej prenareditvi oziroma dopolnitvi § 6. deželnega zakona kranjskega o napravi novih zemljiških knjig. Ker so nazori, kateri so se izraževali pri posvetovanji o tem predlogu, tudi za rešitev prašanj, katera so se razmotrivala v drugih deželnih zborih, precejšnje važnosti, hočemo najpred spregovoriti o tem predmetu.

I.

V deželnem zboru kranjskem predlagal je poslanec Janko Kersnik načrt zakona, po katerem bi se uvrstile v § 6. zakona z dne 25. marca 1874. l. št. 12 dež. zak. za Kranjsko, za besedo „navajati“, besede: „ime dotične katasterske občine v obeh deželnih jezikih, ako je to v rabi, potem . . .“ Utemeljeva je svoj predlog omenjal je, da se v imovinskem listu na Kranjskem napravljenih zemljiških knjig nahaja ime katasterske občine le v nemškem jeziku, prav za prav, da tam tudi nemških imen ni, ampak nahajajo se mnogokrat le slabe prestave slovenskih imen, katere so napravljali pred stoletji oskrbniki nemških grajščakov, ki so nam uvedli spake, kakor: Gesindeldorf za Družinsko Vas, Schweinbüchel za Sinjo Gorico, Rappelgschiess za Račje Selo i. t. d. Če se pomisli, dejal je govornik, da v slovenskih listinah nahajamo le slovenska imena katasterskih občin, da je v zemljejknjižnih zadevah tesna interpretacija, interpretacija ad verbum običajna, je mogoče, da kak prerigo-rozen zemljejknjižni referent prošnjo odbije rekoč: zemljišča, pri katerem se prosi za vpis, ni v zemljiškej knjigi, ker ta pozna katastersko občino le po nemškem svojem imenu, ne tudi po slovenskem. Čujemo, da se je vže izdal tak odlok.

Odsek, kateremu se je izročil Kersnikov načrt v pres-tres in poročanje, bil je gledé potrebe nameravane spremembe tistega mnenja kot predlagatelj. Le gledé formalnosti bil je drugega mnenja, ter je, misleč, da spada v področje eksekutive to ukazati, nasvetoval, naj se pozivlja vlada, da potrebnó vkrene, da se pri zemljiških knjigah vojvodine kranjske v napisu imovinskega lista navede ime dotične katasterske občine v obeh deželnih jezikih, kjer je tako ime v navadi.

Temu nasvetu pritrnil je deželni zbor. Razlogi, ki so bili za to merodajni, razvidni so iz poročila, katero je v imenu odsekovem podal deželnemu zboru poročevalec Fr. Višnikar. V tem poročilu beremo med drugim to-le:

„Da spada navajanje imena katasterske občine v no-tranjo uredbo zemljiških knjig, o tem se pač ne more dvo-miti. To ime nahaja se povsod v napisu imovinskega lista

vsake vloge, na katastersko občino zidane so nove zemljiške knjige in od nje dobile so svoje ime. Stare knjige imenovale so se navadno po graščinah, katerim so bila dotična posestva podložna. Ker pa taka razdelitev in taka imena v sedanjem času nimajo več pomena, določilo se je v zakonih vseh, v državnem zboru zastopanih dežel, da se za vsako katastersko občino napravi glavna knjiga, katera se ravno imenuje po dotični občini.

Iz tega sledi, kolikega pomena je katasterska občina pri novih knjigah, katerim je dala svoje ime in je glavna podloga, in da se je že pri sklepanju dotičnih postav mislilo na to, zemljiške knjige spraviti v soglasje s katastrom.

Ta namen izrečen je tudi v 2. odstavku § 6. zakona z dne 25. marca 1874, št. 12 dež. zak. za Kranjsko, kateri vелеva, da se morajo posamežni deli zemljeknjižnega telesa imenovati soglasno s katastrom. Pri imenu občine delati izjemo, ni opravičeno.

Da se mora v zemljeknjižnih vlogah navesti ime dotične občine, je tako ob sebi umevno, da se to v nobenem deželnem zakonu o napravi novih zemljiških knjig ni naravnost izreklo. Samo iz obrazcev, izdanih z izvršilno naredbo, razvidno je, da je na čelu vlog poleg sodnega okraja, vpisati tudi ime katasterske občine. Ravno tako pogrešamo postavna določila o tem, v katerih jezikih je navajati ime okraja in občine, ali napraviti potrebne obrazce.

Ker so se zakon, izvršilna naredba in obrazci razglasili v obeh deželnih jezikih, dalo bi se sklepati, da morajo biti obrazci dvojezični, a dajali so se sodiščem na Kranjskem zgolj nemški obrazci in tako so se tudi vpisovala samo nemška imena občin v knjige. Slovenska imena vpisovala so se le tedaj, ako nemških ni bilo.

Tako postopanje gotovo ni v duhu zakona in v interesu javnih knjig. Splošno pripoznana eminentna važnost zemljiških knjig za kreditni promet, pravno varnost in javnost teh knjig zahtevate, da se iste tako uredé, da se kolikor mogoče izogne vsaki dvombi in napačnemu tolmačenju.

Razun tega je pa tudi uvaževati, da imajo večkrat omenjeni deželni zakon in državna zakona z dne 23. maja

1883, št. 82. in 83. d. z., zlasti namen, zemljiško knjigo spraviti v soglasje s katastrom. Znano je pa, da so pri nas zemljiške knjige zgolj nemške, kataster pa večinoma slovensk. Knjige se tedaj že v prvem in najvažnejšem delu, to je v imenu, ne vjemajo s katastrom.

Od kod so pa prišla nemška imena v knjige, katere so se delale na podlagi slovenskega katastra? — Sodniki, katerim se je izročila naprava novih knjig, prevajali so katasterska data ter jih dajali potem vpisovati v nove knjige. Ako so pa bili v to opravičeni, se jim mora priznati tudi pravica, da bi bili smeli obdržati imena katastra, kajti za prevajanje imen ni bilo posebnih predpisov.

Znano je, da je večji del zlasti v zadnjih letih na Kranjskem narejenih listin slovenskih, v katerih se tudi dosledno navaja slovensko ime katasterske občine, katere se pa mnogokrat ne vjemajo z zemljiško knjigo. Vsled tega se lahko prigodi, da se delajo zapreke pri vknjižbah na temelju slovenskih listin, da se zanikuje identiteta v listinah navedene občine z ono v zemljiški knjigi vpisano. Kedo naj v takem slučaju potrjuje identiteto dotične katasterske občine? Stranke pri takovem postopanju lahko trpe občutljivo škodo.

Nekatera sodišča zavračevala so vknjižbene prošnje tudi radi tega, ker je bila v priloženi listini le dosedanja zaznamba zemljeknjižnega telesa, katera se pa v nove knjige ni prenesla, tako, da iz vloge same identiteta dotičnega zemljišča ni razvidna.

Za Kranjsko preprečilo se je tako postopanje s tem, da se je z hvalevredno previdnostjo v deželni zakon (§ 6.) sprejela določba, da se ima v napisu imovinskega lista navajati tudi dosedanja zaznamba zemlje-knjižnega telesa. Taka določba nahaja se samo še v deželnem zakonu za Štajersko in vendar je velike važnosti.

Ako se tudi sme trditi, da bi se bil vpis katasterske občine v obeh deželnih jezikih lahko zahteval v deželnem zakonu, je bil vendar upravni odsek gledé na to, da take določbe ne nahajamo v nobenem deželnem zakonu, da so se pa vendar v nekaterih deželah po nakazu sodnih pred-

sednikov v smislu že obstoječih postavnih določil napravili dvojezični zemlje-knjižni obrazci, — mnenja, da pravosodna uprava ni le opravičena, ampak tudi vezana, v interesu pravne varnosti in jasnosti zemljiških knjig odstraniti označene nedostatnosti in da v to ni potreba posebnega zakona“.

II.

Ko se je zvedlo o ukazu pravosodnega ministerstva z dne 21. julija 1887, št. 12118, poslali so razni deželni odbori ministerstvu proteste zoper ta ukaz. V protestih so naglašali, da se je s tem ukazom ukратila pravica deželnih zborov, ker so le ti pristojni sklepati zakone o notranji uredbi zemljiških knjig. O svojem delovanju morajo deželni odbori poročati deželnim zborom, in ker je v teh poročilih bil tudi govor o navedenih protestih, imeli so deželni zbori priliko, razpravljati to zadevo.

Po časovnem redu godilo se je to tako:

Istrski deželni zbor sklenil je dne 17. decembra 1887 na predlog političnega odseka:

1. pravosodni minister nikakor ni pooblaščen izdovati naredbo glede jezika, v katerem se imajo vršiti zemljiščne vknjižbe,

2. da se želi, naj pravosodno ministerstvo prekličie svojo naredbo, po katerej bi se morale vknjižbe vršiti tudi v drugih nego v laškem jeziku.

Tržaški deželni zbor sklenil je dne 20. decembra 1887 enako resolucijo, v katerej pravi, da smatra „ta ukaz zelo škodljivim za varnost prometa in realnega kredita, da se je z njim žalilo narodno pravo velike večine mesta, da ni utemeljen, ne iz pravnih ozirov, ne iz ozirov oportunitete, da z njim sili upravna oblast v pravosodje in deželno zakonodajstvo.“ Posebno se je pri obravnavi naglašalo, da se je dosedaj vpisovalo v zemljiške knjige v Istri in Trstu le v laškem jeziku ter da mora to tudi v prihodnje tako biti.

Najobširnejše bile so obravnave v štajerskem deželnem zboru. Za poročanje o tej zadevi volil se je poseben odsek, ki je podal deželnemu zboru dvoje poročil.

Poročilo večine sicer priznava, da nobeden izmed vseh zakonov in propisov, kateri uravnavajo zemljeknjižno pravo, ne spregovori niti besedice o jeziku zemljiških knjig. Indirektno pa se da iz tega, da so v izvršilni naredbi, katero je izdalo pravosodno ministerstvo k zakonu o napravi novih zemljiških knjig, natisnjeni obrazci le v nemškem jeziku, ter da so se rabili le nemški obrazci, nadalje iz tega, da so se morali vsi spisi iz starih zemljiških knjig, ki so bili vsi nemški, prenesti v nove knjige, sklepati, da se sme tudi z naprej vse vpisovati le v nemškem jeziku v te knjige, katere so „nach Ablauf der vom Gesetze vorgeschriebenen Edictalfristen in deutscher Sprache in Rechtskraft erwachsen“.

Iz te mnogoletne izključljive rabe nemškega jezika izvira, da je postal nemški jezik vpisov važen del notranje uredbe zemljiških knjig, in zarad tega sega ministerski ukaz, ki spreminja to notranjo uredbo, v zakonodajstvo deželnega zbora. Poročilo nadalje naglaša, da slovenski jezik za take vpise še ni dovolj razvit, da tudi noben dosedanjih ministerskih ukazov, kateri so urejevali rabo slovenskega jezika pred sodišči, ni omenjal zemljiških knjig. Vsled tega nasvetuje odsek, naj deželni zbor deželnemu odboru naroči: „pritožiti se zoper ta ukaz v smislu čl. II. črka b, zakona z dne 21. decembra 1867, št. 143. d. z., pri državnem sodišči“.

Poročilo odsekove manjšine naglaša, da ukaz ničesar novega ne ukazuje, ampak le ponavlja v raznih državnih zakonih vtemeljena načela (§ 13. o. s. r., dv. dekr. z dne 22. decembra 1835, št. 109. z. p. p., posebno pa §§ 96., 98. in 102. o. z. z. ter §§ 5. in 9. instrukcije k temu zakonu). Da je prašanje rešeno v državnih zakonih, to najbolje pobija trditev odsekove večine, da je v tej zadevi deželni zbor kompetentén.

Deželni zbor štajerski pritrnil je v svoji seji dne 17. januarja 1888. l. predlogo odsekove večine.

Konečno še je omeniti deželni zbor koroški, kateri je v svoji seji dne 19. januarja 1888. l. sklenil nastopni resoluciji:

1.) Ukaz pravosodnega ministra z dne 21. julija 1887, št. 12118, ni niti potreben niti umesten, on škoduje varnosti

pravnega prometa, uničuje vrednost in korist zemljiških knjig ter škodi realnemu kreditu;

2.) deželni zbor oporeka zarad tega zoper to, da se je ukaz izdal, ter da se po njem ravna, in naroča deželnemu odboru, naj ta sklep naznani ministerstvu v roke gosp. ministra predsednika in zahteva, da se omenjeni ukaz pravosodnega ministerstva prekliče.

III.

Nasproti tem izjavam in sklepom, kateri se opirajo na formalne in materijalne razloge — prirojeni so, kakor smo zgoraj vidili, vsi po tistem kopitu — preiskovati nam je, v kolikor so ti razlogi vterjeni.

Formalni razlog, na katerega se ti sklepi opirajo, je ta, da je po § 11. lit. k ustanovnega zakona z dne 21. decembra 1867, št. 141. d. z., in po deželnih redih prepuščeno deželnim zborom zakonodajstvo o notranji uredbi zemljiških knjig. K notranji uredbi spada tudi jezik,* toraj je ministerstvo segalo v kompetenco deželnih zborov, ko je to zadevo ukazoma vravnalo.

Glavna napaka tega dokazovanja je, da je napčna petitio principii. Kdo pa pravi, da spada jezik, v katerem se naj v zemljiške knjige vpisuje, k njihovi notranji uredbi? To bi se moralo še le dokazati, toda vse te izjave in sklepi, da-si obravnavajo tako važno in kočljivo prašanje, so zelo plitvi in imajo skupno napako, da mnogo preveč trde, a le premalo dokažejo. Ne, določitev jezika, v katerem se naj

*) Največ pove o tem zgoraj omenjena izjava deželnega odbora štaterskega z dne 8. oktobra 1887, katero je poslal ministerstvu. Tam beremo: „Dass aber die Sprache, in welcher das Grundbuch angelegt und geführt wird, ein wesentliches Moment, ja sogar eines der allerwichtigsten Momente der „inneren Einrichtung des Grundbuches“ bildet, bedarf kaum einer besonderen Motivirung (!), wenn man erwägt, dass das Grundbuch, die Grundlage des Realrechtes im Lande, die Grundlage zahlloser und wichtiger Rechtsgeschäfte, zufolge seiner hochwichtigen Aufgabe im Rechts- und Geschäftsleben des Volkes nur in einer allgemein anerkannte Geltung besitzenden, in ihrer technischen Ausbildung thunlichst entwickelten und daher mittelst ihrer Ausdrücke die Begriffe klar und präecise bezeichnenden Sprache geführt werden darf und muss.“

vpisuje v zemljiške knjige, ne spada k njihovi notranji uredbi. Ima li tisti, kateremu je naročeno, določiti notranjo uredbo mojega stanovanja, določevati tudi jezik, kateri se naj govori v tem stanovanju? Sodim, da ne.

Najboljši dokaz za napčenost napominanega nazora pa so razni deželni zakoni o napravi in notranji uredbi zemljiških knjig. V Avstriji sklenilo se jih je 17, pa v nobenem ne nahajamo ne besedice o jeziku vpisov. Pod naslovom: „Notranja uredba zemljiških knjig“ razpravljajo se po vseh teh zakonih le določila o glavnej knjigi (obseg zemljeknjižnega vložka, listi zemljeknjižnega vložka, iskalniki) in o zbirki listin. O jeziku ni govora.

Zakonodajstvo o napravi novih zemljiških knjig ter o njih notranji uredbi prepustilo se je deželnim zborom le zarad tega, ker je bilo treba ozirati se na različne razmere posameznih dežel. Nekatero deželo l. 1867. še sploh zemljiških knjig imele niso, drugod so imeli tako zvane „Verfachbücher“, nekod „Hypothekenbücher“, v nekaterih deželah pa so že bile urejene zemljiške knjige po zistemi glavne knjige. Da je mogoče v vsakej deželi javne knjige z ozirom na tam že obstoječe enake naprave, ter z ozirom na razmere in potrebe posameznih dežel urediti, prepustilo se je to delo deželnim zborom.*) Da bi se s tem izročilo deželnim zborom v rešenje tudi jezikovno prašanje, se ne more trditi,

*) To je bil motiv za zakonodajce, katerega sta pri posvetovanju o tem določili v državnem zboru (dne 16. oktobra 1867) razun poročevalca dra. Kaiserfeld-a posebno naglašala dr. Mühlfeld in Giovanelli. Spomnili bi pri tej priliki, da deželni zastopi, ko so sklepali zakone o napravi novih zemljiških knjig, za to svojo kompetenco niso bili posebno navdušeni. Več deželnih zastopov hotelo je celo odreči svojemu pravu v prid državnemu zboru, da bi vsa država dobila enoten zakon. Ta misel sprožila se je tudi v štajerskem deželnem zboru, in z ozirom na to izjavil je (dne 12. januarja 1874) poslanec dr. Schreiner: „Wir konnten uns der Ueberzeugung nicht verschliessen, dass die Grundbuchgesetzgebung in allen im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern ohnedies eine und dieselbe sei und es sich hier lediglich um Detailvorschriften, ich möchte sagen, um das Statut handelt, wie dieses Grundbuch ins Leben zu rufen und wie der Prozess rücksichtlich der Anlegung dieser neuen Grundbücher durchzuführen sei.“ Spada li v tak statut tudi določitev jezika vpisov?

in zarad tega tudi deželni zastopi ne morejo v tej zadevi kompetence za se reklamovati.

Dosledno bi bilo, ako se deželni zastopi, kateri so v svojih sklepih izrekli, da se smatrajo kompetentnimi, ne bi omejili na proteste in izjave, ampak ko bi tudi sklenili — opiraje se na § 11. lit. k cit. — primerno novelo k zakonu o napravi novih zemljiških knjig, da se vsakemu dvomu v okom pride. Storil je to le tržaški deželni zbor, kateri je dne 18. januarja 1888. l. pri posvetovanju o zakonu o napravi novih zemljiških knjig sprejel v § 3. to-le določilo: „Zemljiška knjiga obsega glavno knjigo in zbirko listin. Glavna knjiga vseh zemljiških knjig mesta tržaškega in okolice (teritorija) se napravi in vodi v laškem jeziku. Kadar se v smislu § 5. zakona z dne 25. julija 1871, št. 95. d. z., v glavni knjigi oslanja na določena mesta listin, katera niso pisana v laškem jeziku, preskrbeti je uradoma laški prevod bistvenih določil.“

S tem bi bili prav za prav pri kraji, kajti, če deželni zastopi za rešitev tega prašanja niso kompetentni, bilo je vse govorjenje in sklepanje v tej zadevi neumestno.*) Le zarad važnosti predmetove spregovorimo naj kratko še o ostalih razlogih.

Naglašalo se je, da bode ta praksa škodila realnemu kreditu, da na zemljišča, pri katerih se nahajajo slovenski vpisi, ne bode moči dobiti posojil pri denarnih zavodih. To je jalov ugovor. Noben veči kreditni zavod ne prikriva, da mu preostaje dandanes mnogo denarja, za katerega ne more dobiti varne hipoteke, ter da vsled tega služi prenizke odstotke. Vsakdo, katerega posestvo je varna hipoteka — o drugih itak ni govora — bode, naj je za lastnika vpisan v katerem si bodi jeziku, našel obilo zavodov, ki mu ponujajo

*) O kompetenci v tej zadevi še bode menda govor pred državnim sodiščem. Vprašanje, je-li po členu, katerega naziva sklep štajerskega deželnega zbora, državno sodišče v tem predmetu pristojno — govor je tam namreč le o konfliktih med vlado in deželnimi zastopi glede upravne oblasti, katera jim je izročena — se nam ne zdi umestno razpravljati — sub judice lis est.

denar. Vsakako bode imel za to manj skrbi, nego je imajo kreditni zavodi.

Sklicevalo se je na publiciteto javne knjige, katerej nasprotuje, če se vršijo vpisi v drugem nego v nemškem oziroma laškem jeziku. Ako kdo v resnici misli, da je publiciteti bolje vstreženo, če se vpisi vrše v jeziku, katerega večina prebivalstva ne razume — prosto mu!

Nadaljni ugovor je ta, da se ruši veljava notranjega uradnega jezika, ker mora zanaprej sodišče dajati naročila zemljejknjižnemu uradu v jeziku prošnje. Posito, sed non concessio, da je notranji uradni jezik zakonito določen — pri tej priliki ne maramo razpravljati tudi tega prašanja — ali se je to načelo res rušilo z ministrovim ukazom? Ne, ker taka posebna naročila se sploh ne dajajo, ampak po § 5. instrukcije k o. z. z. velja za zemljejknjižni urad kot naročilo v smislu § 102. o. z. z. od sodišča načrtana rešitev prošnje, in držeč se besed te rešitve mora vodja zemljiških knjig zvršiti vpis (§ 9. instr.). Da se morajo slovenske zemljejknjižne prošnje po obče znanih propisih reševati v slovenskem jeziku, tega ni treba posebej dokazovati. Potem pa mora zemljejknjižni urad tudi v slovenskem jeziku vpisovati, ker mu je naročeno, držati se izrazov, ki se v odloku nahajajo, sicer bi prepuščali manipulativnemu uradniku, da odločuje ter s slabo prestavo zgrešuje v velevažnih zadevah. Praktika, ki velja tu in tam, da se namreč slovenske zemljejknjižne prošnje v slovenskem jeziku rešujejo, zajedno pa načrta tudi nemška prestava rešitve, katera velja zemljejknjižnemu uradu za naročilo, je toraj v očigled določbam §§ 98. in 102. o. z. z. in §§ 5. in 9. instrukcije k temu zakonu, nezakonita.

Ugovarjalo se je proti ukazu pravosodnega ministra tudi, da slovenski jezik ni dovolj razvit za posel, ki mu je naročen po ministrovem ukazu.*) Meje, katere smo si v

*) Ta argument nahajamo tudi v interpelaciji, katero je stavil poslanec dr. Sturm z družabniki dne 11. oktobra 1887 v državnem zboru: „Der slovenischen Schriftsprache fehlt jener Grad fachtechnischer Ausbildung und jene allgemeine Ausbreitung und allgemeine Anwendung, welche es dem Richterstande möglich machen würde, sich einer durch Wissenschaft und Praxis zweifellos anerkannten juristischen Terminologie zu bedienen.“

uvodnih stavkih tem vrsticam postavili, katere so vtemeljene v programu tega lista, nam branijo, odgovarjati primerno. To pa smemo pri vsej skromnosti trditi, da bode obstanek tega lista širšim krogom živ dokaz, da je tudi ta argument — neosnovan.

Komu se sme prisoditi odškodnina v kazenskej pravdi?

Po § 1295. o. d. z. ima vsakteri poškodovani pravico, od poškodovalca tirjati povračilo škode, katero mu je po krivnji prizadjal, naj se stori škoda s tem, da se kaka pogodbeni dolžnost prelomi, ali ne glede na pogodbo.

Kazenski zakonik iz leta 1803. naroča sodniku (§§ 522 in 524. I. dela), o odškodovanji takrat določno izreči se, kadar je svota škode in oseba, kateri gre odškodba, iz kazenske razprave jasno in nedvomno razviditi.

Kazenskopravdni red iz leta 1850. (§§ 4. in 401.) zavkazuje, o zasebnopravnih zahtevah vsled kaznjivih djanj v kazenskem postopanju hkrati le takrat razsojevati, če se je poškodovanec glede tistih kazenskemu postopku pridružil. Zarad tega so se morale dotične poizvedbe, če je poškodovani pravočasno postopku pristopil, uradoma vpeljati in dognati.

Kazenskopravdni red iz leta 1853. je v tej zadevi pravila iz leta 1803. bistveno zopet vsprejel, veleč, da se imajo pozvedbe o odškodnini uradoma vpotiti, ne da bi bilo treba k temu kakega posebnega predloga poškodovanca, in o zasebnopravnih zahtevah tako, kakor gre to po postavi, razsojevati.

Današnji kazenskopravdni red z dné 23. maja 1873. l. povdarja v § 4., da je tirjatve zasebnopravne iz kaznjivih djanj na predlog poškodovanega ob enem rešiti v kazenskem postopku, ako se ne pokaže neogibna potreba, napotiti jih pred civilna sodišča za to, da se stvar bolje dožene.

Glavni princip § 4. k. p. r. nam tedaj stavi za slučaj, v katerem naj se po kaznjivem djanji prouzročena škoda,